

ЕРІС – НОВА ПЛАНЕТА В СОНЯЧНІЙ СИСТЕМІ

Слепова А.С., студентка; СумДУ, гр. ЕМ-31

Одним із найважливіших астрономічних відкриттів останнього часу стало відкриття 21 жовтня 2003 року Майклом Брауном та його колегами з Каліфорнійського технологічного інституту Еріс – карликової планети, транснептунового об'єкту.

Орбіта Еріс знаходиться від 37,8 а.о. (астрономічних одиниць) до 97,6 а.о. від Сонця і нахилена під кутом 44° до екліптики. Один оберт навколо Сонця Еріс проходить за 557 земних років. Так як планета-карлик обертається на такій великій відстані від Сонця, вченим було складно визначити її фізичні показники. Згідно з першими оцінками, Еріс виявилася набагато більшою від Плутона.

Однак пізніші спостереження, включаючи виміри форми Еріс на фотографіях космічного телескопа «Хаббл», показали, що вона має діаметр близько 2330 км, а це лише на кілька відсотків більше, ніж діаметр Плутона.

Еріс є найяскравішим тілом, ніж будь-яке інше в Сонячній системі (за винятком одного супутника Сатурна – Енцелада), через свою виняткову відбиваючу здатність (альbedo), яка дорівнює близько 86% падаючого на неї світла. Це пояснюється тим, що, можливо, поверхня Еріс покрита тонким шаром замерзлої атмосфери з твердого азота та метана, яка може бути результатом замерзання по мірі віддалення планети-карлика від Сонця при її русі витягнутою орбітою. Присутність на поверхні метанового льоду дає підставу припускати наявність у планети власного джерела енергії.

Перші спроби виміряти період обертання Еріс шляхом спостереження за зміною яскравості її півкулі, зверненої до Землі, ускладнювалися тим, що це небесне тіло має майже рівномірну яскравість. Деякі вчені припускали, що у Еріс може бути дуже повільний період обертання навколо своєї осі, що триває кілька земних днів або і більше. Однак, відповідно до не так давно отриманих фактів, Еріс здійснює оборот навколо своєї осі приблизно за 26 годин.

У вересні 2005 року на орбіті навколо Еріс було виявлено супутник, який назвали Дисномією.